

Nr 76.

Ankom till riksdagens kansli den 22 mars 1926 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för beredande av ökade förmåner åt personal, tjänstgörande å undervattensbåt.

(1:a avd.)

Uti en till riksdagen avlåten, den 25 februari 1926 dagtecknad proposition (nr 205), vilken för förberedande behandling hänvisats till statsutskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av det vid propositionen fogade utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att för beredande av ökade förmåner under sjökommendering åt personal, tjänstgörande å undervattensbåt, för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 71,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till återopade statsrådsprotokollet.

Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag är föranlett av den för närvarande rådande svårigheten att rekrytera den för undervattensbåtvapnet erforderliga personalen.

I avseende å vakanserna bland sagda vapens personal har inspektören för undervattensbåtvapnet anfört följande:

»Även i fördelaktigaste fall — d. v. s. därest inga underofficerare beviljades frivillig övergång till övergångsstat — belöpte sig vakanserna för närvarande till ej mindre än 35—36 %. Beviljades åter nyssnämnd övergång, steg siffran till 39 % för undervattensbåtstyrmän och ej mindre än 50 % för undervattensbåtmaskinister.

Dessa vakanser hade sålunda nu bringat det därhän, att det med stora omkostnader och arbeten anskaffade, i sin helhet första linjen tillhörande undervattensbåtvapnet ej längre kunde helt utnyttjas till landets försvar. Detta vapen utgjorde dock otvivelaktigt en högst betydande del av rikets försvarskrafter, och att icke fullt utnyttja detsamma på grund av vakanser i dess bemanning vore icke förenligt med sund ekonomi och torde icke heller kunna anses varken försvarligt eller med rikets säkerhet förenligt.

Under dessa förhållanden syntes det uppenbart, att åtgärder omedelbart måste vidtagas för vakansernas fyllande snarast möjligt och så snabbt, att ytterligare avskedstagande förhindrades. Därest tvångskommendering ansåges utesluten, torde det bliva nödvändigt att säkerställa den frivilliga rekryteringen genom förbättrade avlöningsförmåner. I betraktande av att den personal, som erfordrades för undervattensbåtvapnets bemanning, vore relativt fåtalig, komme en rimlig löneförhöjning icke att uppgå till avsevärt belopp, i varje fall motsvarades kostnaden väl av den för landet stora fördelen av ett fullt brukbart undervattensbåtvapen.»

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

»Vad inspektören för undervattensbåtvapnet anfört rörande vakanserna inom nämnda vapens personal synes mig innebära ett så allvarligt förhållande, att åtgärder i syfte att stimulera rekryteringen av berörda personal ofördröjligen torde böra vidtagas. Detta så mycket mera som det på grund av särskilda omständigheter icke kan undvikas att i enstaka fall medgiva även underofficerare vid undervattensbåtvapnet överföring till övergångsstat. För fyllande av vakanserna torde tvångskommendering i varje fall icke böra anlitas, förrän andra åtgärder visat sig icke leda till önskat resultat. Den utväg, som närmast bör prövas, är den av myndigheterna förordade, nämligen att bereda ifrågavarande personal en mera gynnad ställning i avlöningshänseende. Den av inspektören för undervattensbåtvapnet föreslagna höjningen av den fasta lönen representerar måhända rent psykologiskt det bästa greppet på frågan, men, då även en ökning av sjötillägget torde kunna leda till avsett resultat, anser jag i likhet med de i ärendet hörda myndigheterna sistnämnda utväg böra i första hand försöksvis anlitas. I samband med den utredning angående begränsning av kostnaderna för sjöavlöningsförmånerna, som för närvarande pågår och vilken är avsedd att läggas till grund för ändrade bestämmelser i ämnet från och med ingången av nästa budgetår, torde alltså i ovan angivna syfte en reglering av undervattensbåtpersonalens sjötillägg böra övervägas. Medel för bestridande av härav föranledda kostnader, vilka med stöd av marinmyndigheternas beräkningar torde böra upptagas till 71,000 kronor, hava visserligen icke kunnat beräknas i årets statsverksproposition, men beloppet i fråga torde likväl kunna beredas plats å budgeten samt i frågans nuvarande läge lämpligen böra beviljas i form av särskilt extra anslag.»

Utskottets
yttrande.

Då Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag icke givit anledning till erinran från utskottets sida, får utskottet hemställa,

att riksdagen må för beredande av *ökade förmåner under sjö-kommendering åt personal, tjänstgörande å undervattensbåt*, för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 71,000 kronor.

Stockholm den 22 mars 1926.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: Se under utlåtandet nr 75.
